

gelfer. Men der er jo i alt Fald et Punkt, hvor Dplysningerne saa at sige maa tages fra nyt op og ikke habes paa den Maade, hvortil der dog nødvendigvis maa tages Hensyn. Naar jeg forudsætter et kirkeligt Fond, og vel ogsaa naar jeg forudsætter Statskassen, som Lovforslaget gør, saa handler dette Forslag ganske vist nærmest kun om Landsbypresterne, men der er dog i § 1 taget væsentlig Hensyn til de kjøbenhavnske Præster og til Købstadpresterne, og jeg tænker mig, at det kirkelige Fond eller Statskassen i Fortsættelse af dette Lovforslag ogsaa en Gang maa komme til at afholde Lønningerne til disse, men saa er der her et Spørgsmaal, som næppe er indgaaet, i alt Fald ikke fuldt, i de Talstørrelser, som det ærede Medlem fremkom med. Men hvad have vi i den Henseende her at regne med? Det er maaske ikke ubekendt, at jeg er i Færd med for Kjøbenhavns Bedkommende at finde en Ordning. Jeg mener, at en saadan kan gennemføres uden at berøre de andre, fordi Forholdene ere særlige. Jeg er der meget stærkt kommen ind paa det Spørgsmaal, som man kun ifølge en omhyggelig og langsom Undersøgelse kan naa til en Løsning af: Hvor skulde vi saa Midlerne fra til Lønning af de københavnske Præster? Altsaa, dette er jo vel en ganske naturlig, om jeg maa kalde det Udsættelsesgrund i det hele, eller en Grund for mig til sige: Jeg kan ikke arbejde virksomt eller med noget Udbytte, førend jeg har dette Materiale tilvejebragt. Med disse Forbehold har jeg altsaa udtalt det som mit Standpunkt, og som jeg stedse vedfender mig, at jeg finder dette Emne saa betydningsfuldt, saa vigtigt og dets Ordning under disse Forudsætninger ogsaa saa gavnlig, at jeg vil arbejde paa dets Løsning, saa snart jeg har de fornødne Udgangspunkter, og jeg vil til foreløbig Udgangspunkt tage det Standpunkt, som Regeringen og Landstinget toge i 1875—76 med de yderligere Dplysninger, som Mellemtiden kan have foranlediget mig til at indhente. Om dette Standpunkt nu fører til meget store Forskelligheder fra det her foreliggende Lovforslag, om Forskellighederne og Afvigelserne ere større end Overensstemmelsen — for der er jo mange vigtige Punkter, hvor der bliver Overensstemmelse — ja, det herer jo paa, hvorledes man opfatter de forskellige Punktets Vægt. Mener man, at der i 1875—76 ikke var større Differencer tilbage, end at man maaske den Gang kunde være kommen ud over dem, er der heller ikke store Differencer nu, saa kan man ogsaa komme ud over dem nu efter det Standpunkt, jeg indtager. Mener man om-

vendt, at nu er Forskellen saa betydelig, som det ærede Medlem synes at ville gøre gældende, at deri ligger en Hindring, saa maa det ogsaa have været Tilfældet den Gang. — Jeg skal nu i al Northed — for der er jo ingen Grund til nu udføreligt at komme ind paa Realiteten — bemærke, hvorfor jeg ikke anser Uoverensstemmelserne for saa store, at jeg skulde betragte et Resultat som haabløst. Jeg har for det første for Tiendernes Inddragning i en Centralfond accepteret en Ordning, som er Lovforslagets. Jeg vil arbejde paa det Udgangspunkt, og det naget jeg ikke gør det med Glæde. Jeg tror, der er væsentlige Indvendinger at gøre derimod, hvad jo ogsaa er blevet fremhævet i Dag og tidligere. Jeg ved ogsaa, at der ikke er og ikke kan blive saa stor en Sikkerhed for Folketikkens Nydelse af disse Midler som under den nuværende Ordning, men jeg erkender paa den anden Side, at der kan opnaas visse Fordele for Kirken derved, og jeg mener, at dette er en Indrømmelse, et Standpunkt, som Regeringen og Landstinget den Gang have taget, og som det er meget vanskeligt at komme bort fra, hvis ikke det ærede Folketing i det Udvalg, som rimeligvis bliver nedsat, skulde frigøre sig derfor, thi da vilde jeg uægtelig være taknemlig. Men jeg accepterer altsaa dette Udgangspunkt. Jeg forlanger dernæst paa den anden Side det, som er blevet forlangt paa det Standpunkt, jeg her taler om, af Regeringen og Landstinget, at disse Midler da indgaa i et særligt Fond for derved at vinde nogen — jeg ved saa fuldtændig godt som nogen, at det ikke kan blive fuldkommen betryggende — Betryggelse for Midlernes Anvendelse, for saa vidt de ere til Stede, til Folketikken og kun til denne, og paa den anden Side, at Anvendelsen sker, saaledes at det afgørende Ord er hos det Ministerium, som efter den gældende Ordning har Baretægten for Folketikken. Der er et andet Spørgsmaal, som vel ogsaa maa være Prøvelse undergivet: Naar nu disse Midler ikke slaa til, ja, saa mener jeg, man maa fortsætte ad den Vej, vi allerede ere inde paa, at under særegne, af Rigsdagen godkendte, Forudsætninger, maa Statskassen træde hjælpende til. Med Hensyn til den Paragraf, det Hovedpunkt i Loven, som jeg altsaa accepterer, tilkaader jeg dog ikke at optage det her — thi det vil blive en Hindring; det er Bestemmelsen om Tiendernes Afløsning. Jeg har ikke indladt mig paa Realiteten af Spørgsmaalet, men det vil blive en Hindring, thi Landstinget og Regeringen have aldrig villet indrømme, at dette Punkt skulde tages op i denne For-